

Høringsnotat

Team i DEP

El og kritisk infrastruktur

Dato

22. januar 2020

J nr. 2019-3329

Kontor i ENS:

Forsyning

J nr. 2019-95910

Høringsnotat vedr. forslag til lov om ændring af lov om Energinet, lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning om ændring af den økonomiske regulering og ny planlægnings- og investeringsgodkendelsesproces for Energinet mv.

Udkast til lovforslag om lov om ændring af lov om Energinet, lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning om ændring af den økonomiske regulering af Energinet og ny planlægnings- og investeringsgodkendelsesproces for Energinet mv. har været sendt i høring fra den 12. november til den 10. december 2019.

Energistyrelsen har modtaget i alt 16 høringssvar i høringsperioden.

Følgende 11 høringssparter har fremsendt bemærkninger til lovforslaget:

- Dansk Fjernvarme
- Dansk Energi
- Dansk Industri
- European Energy
- Forsyningstilsynet
- Institut for Energiteknik, Aalborg Universitet
- Foreningen for Slutbrugere af Energi (FSE)
- Landbrug & Fødevarer FmbA
- PGNiG Upstream Norway AS
- Radius Elnet A/S
- Wind Denmark

Følgende fem høringssparter har meddelt, at man ikke har bemærkninger eller ikke har forholdt sig til høringen:

- Advokatsamfundet
- Foreningen af Rådgivende Ingeniører
- FSR Danske Revisorer
- Rigsrevisionen
- Green Network

Høringssvarene har berørt følgende punkter:

Økonomisk regulering af Energinet.....	3
Generelle bemærkninger	3
Indtægtsramme.....	4
Forsyningstilsynets ressourcer	4
Rammelovgivning	5
Leveringskvalitet	5
Tillæg til indtægtsrammen	6
Væsentlighedskriterium	7
Regnskabsmæssig adskillelse	7
Effektiviseringskrav.....	8
Forskning og udvikling	8
Tarifering.....	9
Overgangsordning	10
Anvendelse af overskud	10
Forretningsplan.....	10
Synkronkompensatorer	11
Markedsmæssige vilkår	12
Forrentning	12
Tarifpåvirkning	13
Transmissionsselskab (gas)	13
Datahub	14
Øvrige forslag til tekstnære ændringer	14
Ny planlægnings- og investeringsgodkendelsesproces.....	15
Generelle bemærkninger	15
Godkendelsesprocessen	15
Transparens.....	19
Bestyrelsessammensætningen i Energinet	22
Digital kommunikation	23
Gebyromkostninger som en del af prisen for prisregulerede naturgasprodukter	23

I det følgende vil de væsentligste punkter i de indkomne høringsvar blive gennemgået efterfulgt af Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets bemærkninger for hvert emne. Bemærkningerne er markeret med kursiv. Det skal bemærkes, at høringsvarene kun er gengivet i hovedtræk. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte høringsvar, som kan ses på Høringsportalen.

Ud over de ændringer, som høringsvarene har givet anledning til, er der foretaget en række mindre ændringer, herunder redaktionelle og lovtekniske ændringer i lovforslagets bemærkninger.

Økonomisk regulering af Energinet

Generelle bemærkninger

Dansk Energi finder det overordnet positivt, at der indføres en indtægtsrammeregulering for Energinet. Dansk Energi finder det vigtigt, at processen omkring anlægsinvesteringer ikke bliver en stopklods for den grønne omstilling.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at der i udviklingen af reguleringen har været fokus på fleksibilitet i reguleringen og sammenhængen mellem indtægtsrammereguleringen og de fremadskuende elementer i den langsigtede udviklingsplan.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Radius bemærker, at med krav om offentliggørelse af langsigtede udviklingsplaner, der bl.a. kan bruges til fastsættelse af indtægtsrammen, tager dette lovforslag det første skridt i retning af at supplere en mere mekanisk indtægtsrammefastsættelse med et aftalebaseret element. Radius er glad for, at dette første skridt implementeres i forsyningsreguleringen og ser frem til at se det udbredt i andre forsyningssektorer, ikke mindst hos eldistributionsselskaberne, hvor det vil kunne give væsentlige samfundsøkonomiske gevinster.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at der ikke er taget stilling til, hvorvidt en lignende model skal indføres for andre sektorer.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Dansk Fjernvarme bemærker, at valget af indtægtsramme som reguleringsform ikke er den mest hensigtsmæssige. Dansk Fjernvarme bemærker, at Energinet er monopolist og har få professionelle kunder, hvorved aftalebaseret regulering i stedet findes oplagt.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at valget af regulering baserer sig på stemmeaftalen af den 8. maj 2018 om fremtidssikret økonomisk regu-

lering af Energinet. Med den politiske aftale blev det besluttet, at Energinet underlægges en indtægtsrammeregulering. Baggrunden for den nye regulering er, at Energinet – pga. politiske beslutninger og nye investeringer – er vokset betydeligt i størrelse siden den nuværende regulering blev indført, hvilket ændrer på kravene til reguleringen og tilsynet med Energinet for fortsat at kunne understøtte effektivitet, forbrugerbeskyttelse, gennemsigtighed, frihedsgrader og klar rollefordeling. Det har været vurderingen, at indtægtsrammeregulering i højere grad understøtter sådanne hensyn. En indtægtsrammeregulering af Energinet sikrer samtidig en mere ensartet regulering i forsyningssektoren. Det bemærkes samtidig, at der indføres en regulering tilpasset Energinet som én aktør med mange roller. Der sikres bl.a. en fleksibel regulering gennem forretningsplanen, den langsigtede investeringsplan og muligheden for tillæg til indtægtsrammen baseret på forventede omkostninger.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget

Indtægtsramme

Forsyningstilsynet bemærker, at det ikke klart fremgår af lovforslaget, hvad der menes med, at Forsyningstilsynet årligt fastsætter indtægtsrammer, herunder om der henvises til endelige eller foreløbige indtægtsrammer, og om der henvises til, at indtægtsrammen følger et kalenderår. Forsyningstilsynet lægger endvidere til grund, at der med udmeldingen af den foreløbige indtægtsramme ikke er tale om en afgørelse i forvaltningsretlig forstand.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at overstående er præciseret i lovforslagets bemærkninger, hvor foreløbige indtægtsrammer udmeldes før reguleringsåret og endelige indtægtsrammer efter reguleringsåret. Et reguleringsår defineres som et kalenderår.

Processen vedrørende udmelding af indtægtsrammer er præciseret i lovbemærkningerne.

Forsyningstilsynets ressourcer

Dansk Energi foreslår, at Forsyningstilsynet inden for eksisterende rammer prioriterer de nødvendige ressourcer til at implementere den nye regulering. Derved vil tariffene ikke stige som følge af yderligere gebyrfinansierede årsværk.

Dansk Industri påpeger, at Forsyningstilsynets endelige udvikling af reguleringen vil være omkostningstung og opfordrer til, at tilsynet får tildelt de nødvendige ressourcer.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at Forsyningstilsynet er uafhængigt, hvorfor Forsyningstilsynets prioritering af eksisterende ressourcer hverken kan eller skal kunne påvirkes af Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet. Den nye regulering medfører behov for en mindre tilførsel af ressourcer til Forsyningstilsynet til at udvikle, implementere og administrere den nye regulering.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget

Rammelovgivning

Dansk Energi bemærker, at Forsyningstilsynets opgave er at udvikle de tekniske elementer af reguleringen. Dansk Energi finder det vigtigt, at Forsyningstilsynets opgave fokuseres, og at det undgås, at der laves dobbeltregulering i tilfælde, hvor et område allerede er reguleret andet steds.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at der er enighed om, at dobbeltregulering bør undgås, og at dette har været et fokuspunkt allerede inden udviklingen af rammereguleringen.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Landbrug & Fødevarer påpeger, at der med lovforslaget er tale om en rammelov, som efterfølgende skal udvikles. Landbrug & Fødevarer ønsker, at der sker en aktiv inddragelse af forbrugere og interessenter, og at inddragelsen sker i god tid.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at det vil være op til Forsyningstilsynet at koordinere forbruger- og interessentinddragelse i forbindelse med den konkrete udvikling af reguleringen. Det er dog forventningen, at forbrugere og interessenter inddrages i passende tid og omfang.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Dansk Fjernvarme bemærker, at der ved reguleringen er tale om en væsentlig ændring i opbygningen af reguleringskompetencerne i forhold til tidligere praksis, når Forsyningstilsynet både skal udvikle og udmønte reguleringen.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at det følger af den politisk aftale om et stærkt Forsyningstilsyn af den 4. oktober 2017, at Forsyningstilsynet fremadrettet i højere grad skal have ansvaret for at udforme og implementere den tekniske del af reguleringen ud fra en ramme, der fastsættes ved lov. Det bemærkes således, at ændringerne i lovforslaget ift. reguleringskompetencerne er i overensstemmelse med de politiske ønsker bag aftalen om et stærkt Forsyningstilsyn.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Leveringskvalitet

Dansk Energi finder det positivt, at der skabes incitamenter til en høj forsynings sikkerhed og støtter derfor, at der indføres et fradrag i indtægtsrammen baseret på leveringskvalitet. Det bør dog præciseres, at kravene til leveringskvalitet skal fastsættes, så de giver samfundsøkonomisk mening. Dansk Energi finder desuden, at det bør præciseres, hvad der menes med leveringskvalitet. Det bør tydeliggøres, at

fradraget for utilstrækkelig leveringskvalitet vil afspejle det samlede mål for elforsyningsikkerhed som udmeldt af klima-, energi- og forsyningsministeren til Energinet, herunder også effektilstrækkeligheden.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at der er en vis sammenhæng mellem det af ministeren udmeldte mål for samlet elforsyningsikkerhed og den i lovforslaget omhandlede leveringskvalitet for transmissionsnettet. Der er derimod ikke en direkte sammenhæng mellem leveringskvaliteten for transmissionsnettet og effektilstrækkeligheden. Leveringskvaliteten for transmissionsnettet handler grundlæggende set om transmissionsnettets kvalitet og stand (det vil sige evnen til at transportere elektriciteten). Effektilstrækkeligheden bestemmes derimod af, om der er produceret elektricitet nok, og dette er i væsentligt omfang afhængigt af handlinger foretaget i udlandet i forhold til produceret el.

Tilsammen udgør både leveringskvaliteten og effektilstrækkeligheden, det vi kalder elforsyningsikkerhed. Et eventuelt fradrag i indtægtsramme for utilstrækkelig leveringskvalitet bør derfor kun direkte afspejle det samlede mål for elforsyningsikkerhed, såfremt dette mål er underopdelt og udmeldt specifikt for transmissionsnettet. Det er pt. ikke hensigten, at det af klima-, energi- og forsyningsministeren udmeldte niveau for elforsyningsikkerhed bliver 1:1 med målet for leveringskvaliteten.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Tillæg til indtægtsrammen

Dansk Energi finder det positivt, at der opereres med en økonomisk regulering, som funderes i en fremadrettet plan for investeringsbehovet og ikke kun i de historiske investeringsniveauer. Dansk Energi bemærker, at der er tilsvarende behov for eldistribution.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at der ikke er taget stilling til, hvorvidt en lignende model skal indføres for andre sektorer.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Forsyningstilsynet vurderer, at det ikke er hensigtsmæssigt med kombinationen af Energinets mulighed for løbende at ansøge Forsyningstilsynet om tillæg til indtægtsrammen og indregning af afskrivninger i indtægtsrammen, hvor disse ligeligt fordeles på hvert reguleringsår i reguleringsperioden. Forsyningstilsynet vurderer, at det vil være mest retvisende, at transmissionsvirksomhed eller transmissions-selskab først søger om tillæg til indtægtsrammen, tæt på idriftsættelse af investeringen. Forsyningstilsynet vurderer videre, at tillæg for investeringer først bør medregnes fra det tidspunkt, hvor investeringen idriftsættes.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at det er hensigten, at de forventede omkostninger indgår som et gennemsnit i løbet af reguleringsperioden

for at sikre forudsigelighed og transparens i tariffene og indtægtsrammen. Det er forventningen, at Energinet ansøger om projekter i god tid forud for idriftsættelse, og at godkendelsesproceduren giver incitament til så retvisende budgetter som muligt. Det vil dog være op til Forsyningstilsynet at udmønte den endelige model til håndtering af tillæg til indtægtsrammen. Bemærkningerne giver anledning til ændring af lovforslaget, således at tillæggene som udgangspunkt indregnes som gennemsnitlige tillæg set over reguleringsperioden. Det vil således medføre, at Forsyningstilsynet kan vælge anden praksis, hvis det findes hensigtsmæssigt.

Væsentlighedskriterium

Forsyningstilsynet anfører, at det bør fremgå af lovforslaget, at investeringer, herunder både nyinvesteringer og investeringer med væsentlig ny kapacitet og funktionalitet underlægges et væsentlighedskriterium for, hvornår en investering kan udløse et tillæg, og at væsentlighedskriteriet vil blive fastsat af Forsyningstilsynet.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at det forudsættes, at Forsyningstilsynet fastsætter regler om, at den, der varetager transmissionsvirksomhed eller systemansvarlig virksomhed, kan ansøge om tillæg til omkostningsrammen. Forsyningstilsynet kan fastsætte et væsentlighedskriterium for, hvornår der kan ansøges om tillæg.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Regnskabsmæssig adskillelse

Forsyningstilsynet anfører, at Energinet skal føre separate reguleringsregnskaber for dennes helejede datterselskaber til brug for fastsættelse af indtægtsrammen.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at dette allerede er præciseret i lovforslagets bemærkninger.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Forsyningstilsynet anfører, at det er uklart, hvilke indtægter og omkostninger der er tale om, når der i lovforslaget nævnes indtægter og omkostninger, der regnskabsmæssigt indgår og bogføres i andre virksomheder. Forsyningstilsynet bemærker dertil, at det er et krav, at der selskaberne imellem er regnskabsmæssig adskillelse.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at bestemmelsen skal sikre, at Forsyningstilsynet får mulighed for at medtage omkostninger, som relaterer sig til aktiviteter, der varetages efter lov om Energinet § 2, stk. 2, men som afholdes i andre af Energinets datterselskaber, i indtægtsrammerne.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Effektiviseringskrav

Forsyningstilsynet anbefaler, at "individuelle effektiviseringskrav" slettes, da det er Forsyningstilsynets vurdering, at der ved fastsættelse af effektiviseringskrav både er en mulighed for at fastsætte et generelt og et individuelt krav.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker at bemærkningerne giver anledning til, at lovforslaget er præciseret ved, at "individuelle effektiviseringskrav" er slettet i lovteksten.

Dansk Fjernvarme bemærker, at en væsentlig del af indtægtsrammen omhandler effektiviseringer, typisk på baggrund af benchmarking. Da Energinet er monopolist, vil benchmarking ikke være en mulighed, og Dansk Fjernvarme forventer derfor i stedet en "grønthøster" model for effektiviseringer, hvilket findes uhensigtsmæssigt.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at det vil være op til Forsyningstilsynet at fastsætte modellen for beregning af effektiviseringskrav, herunder et eventuelt sammenligningsgrundlag med lignende selskaber. Det forventes derfor ikke, at der fastsættes yderligere hensyn til modellerne for effektiviseringskrav, end hvad der allerede fremgår af lovforslaget.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Forskning og udvikling

Dansk Industri er af den opfattelse, at forskning og udvikling er vigtigt i forhold til de politiske ønsker om den fremtidige grønne udvikling, og foreslår derfor, at der indføres mulighed for tillæg til forskning og udvikling som følge af interessedønsker i transmissionselskabets indtægtsramme.

Aalborg Universitet udtrykker bekymring for om transmissionselskabet for el vil være i stand til fortsat at foretage forskning og udvikling, da beslutningen om nødvendige projekter flyttes fra transmissionselskab til systemansvarlig virksomhed. Aalborg Universitet foreslår, at transmissionselskabet underlægges ret og pligt til at udføre forskning og udvikling med tilstrækkelige midler.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at reguleringen indeholder en række muligheder for at deltage i udviklings- og innovationsprojekter.

For alle regulerede datterselskaber vil indtægtsrammerne blive fastsat med udgangspunkt i historiske omkostninger. De eksisterende udviklingsaktiviteter, som datterselskaberne allerede afholder, vil således være indeholdt i indtægtsrammerne.

For den systemansvarlige virksomhed vil det gælde, at der kan ansøges om tillæg til yderligere udvikling og innovation gennem forretningsplanen. Den systemansvarlige virksomhed har mulighed for at bestille udviklings- og innovationsprojekter hos

dem, som selskabet vurderer er bedst til at udføre projektet, herunder hos transmissionsvirksomheden. Endelig kan transmissionsvirksomheden anvende overskud opnået som følge af ekstraordinære effektiviseringsgevinster til investering i udvikling og innovation.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Tarifering

Dansk Energi anfører, at det ikke fremgår tydeligt i lovforslaget, om der er omkostninger, som opkræves over Energinets tariffer, men som ikke er omfattet af indtægtsrammen. Eksempelvis er det uklart, hvordan omkostningerne til Energinets myndighedsarbejde finansieres, herunder om disse omkostninger indgår i indtægtsrammen.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at omkostninger og indtægter som følger af aktiviteter efter lov om Energinet § 2, stk. 2, som varetages af de regulerede selskaber, som udgangspunkt indgår i indtægtsrammerne. Det vil dog være muligt for Forsyningstilsynet at undtage omkostninger fra indtægtsrammerne. Myndighedsopgaverne varetaget overordnet af myndigheden i SOV'et er finansieret via koncernbidraget fra de underlæggende enheder. Koncernbidraget forventes at indgå i indtægtsrammen.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Forsyningstilsynet foreslår, at tarifstabilitet sikres ved, at Forsyningstilsynet fastsætter regler om en fleksibel differencesaldo for at mindske tarifudsving. Det foreslås videre, at Energinet under særlige omstændigheder kan ansøge Forsyningstilsynet om opbygning af differencer i forbrugernes favør.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at det vil være op til Forsyningstilsynet at fastsætte modellen for afvikling af differencer, således at Energinet får incitament til at begrænse differencerne og afvikle dem hurtigst muligt, dog under hensyn til tarifstabilitet.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Dansk Industri og Landbrug & Fødevarer udtrykker ønske om forudsigelighed i tarifferne, så store og uventede tarifstigninger på aktuelt 20 pct. på et år undgås.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at et af formålene med den nye regulering er at sikre transparens og forudsigelighed for Energinets økonomi.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Overgangsordning

Forsyningstilsynet ser en mulighed for en overgangsordning som værdifuld i det tilfælde, hvor Forsyningstilsynet ikke fuldt ud vil kunne nå at udmelde foreløbige indtægtsrammer for 2022 før reguleringsperiodens start.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at Forsyningstilsynet kan fastsætte overgangsregler i tilfælde af, at Forsyningstilsynet ikke fuldt ud kan nå at udmelde foreløbige indtægtsrammer for 2022 før reguleringsperiodens start.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Anvendelse af overskud

Dansk Fjernvarme stiller sig uforstående over for muligheden for overskud som følge af ekstraordinære effektiviseringer, da incitamentet til at opnå overskud normalt vil være udbetaling af overskud til ejerne, hvilket ikke er muligt i Energinets tilfælde.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at de regulerede selskabs, dog ikke systemansvarlig virksomheds, mulighed for at opnå overskud vil være et vigtigt incitament for at opnå effektiviseringer, trods det ikke vil være muligt at udbetale overskud til Energinets ejer.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Forretningsplan

Dansk Energi foreslår, at det præciseres i lovbemærkningerne, hvilken rolle forretningsplanen forventes at have for fastlæggelse af indtægtsrammen.

Forsyningstilsynet anfører, at med formuleringen i § 71 a, stk. 2, i lov om elforsyning synes det forudindtaget, at Forsyningstilsynet godkender forretningsplanen. Forsyningstilsynet bemærker, at Forsyningstilsynet kun godkender forretningsplanen, såfremt den lever op til loven og de af Forsyningstilsynets nærmere fastsatte regler i medfør af lovens § 71 a, stk. 4.

Dansk Industri finder konceptet om en forretningsplan positivt og ser frem til at deltage i interessentinddragelsen. Dansk Industri mener dog, at Forsyningstilsynet skal være forpligtet til at indarbejde planen i indtægtsrammen, og ikke kun have muligheden, da planen er med til at fremtidssikre reguleringen.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker, at bemærkningerne giver anledning til at præcisere lovforslaget således, at Forsyningstilsynet fastsætter en indtægtsramme for den, der varetager systemansvarlig virksomhed, med udgangspunkt i de historiske omkostninger og under hensyntagen til forretningsplanen. Det betyder således, at Forsyningstilsynet ikke skal godkende forretningsplanen, men kan vælge at gøre det.

Synkronkompensatorer

FSE og Wind Denmark bemærker, at synkronkompensatorer bør opfattes som værende integrerede netkomponenter efter artikel 2, stk. 51 direktiv 2019/944, hvilket medfører, at ydelserne undtages kravet om udbud i direktivets artikel 40 stk. 7. Tilgangen underbygges af Energinets ”behovsvurdering for systemydelse 2020”.

FSE bemærker yderligere, at udskillelsen af synkronkompensatorerne fra indtægtsrammen ikke er begrundet, og at synkronkompensatorerne derfor bør reguleres som en del af den samlede transmissionsvirksomheds indtægtsramme.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at det endnu ikke er afklaret, hvorvidt visse eller alle Energinets synkronkompensatorer skal betragtes som integrerede netkomponenter. Afklaringen forventes at ske i forbindelse med implementeringen af direktiv 2019/944.

Lovforslaget er præciseret således, at det kun vil være synkronkompensatorer, der ikke betragtes som integrerede netkomponenter, der markedsudsættes og holdes uden for indtægtsrammen. Synkronkompensatorer, der betragtes som integrerede netkomponenter, indgår således i indtægtsrammen.

FSE og Wind Denmark udtrykker bekymring for, at en markedsudsættelse vil føre til dobbeltbetaling for forbrugerne, da forbrugerne i første omgang skal betale for etablering af netkomponenterne og herefter for markedsførelsen, hvilket ikke findes hensigtsmæssig.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at formålet ved markedsudsættelse er, at leveringen af ydelsen bør ske fra det anlæg med laveste marginalomkostning på leveringstidspunktet. Det forventes, at markedsførelsen vil resultere i, at skiftende markedsaktører vil kunne levere ydelserne til de laveste marginalomkostninger, eksempelvis afhængig af kraftværkers aktivitet. Såfremt Energinets marginalomkostninger er for høje til at kunne agere på markedet, vil de markedsudsatte synkronkompensatorer kunne betragtes som beløbsstørrelser, som allerede er disponeret og afholdt i tidligere perioder, og som er irreversible og dermed ikke kan komme retur til virksomheden.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

FSE finder det problematisk, at Forsyningstilsynet pålægges at fastsætte regler om markedsførelse af synkronkompensatorer, da det findes at være i strid med forordning 2017/1485 art. 108 stk. 2a.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at nævnte bestemmelse, som pålægger transmissionsvirksomheden at ”udforme, etablere og forvalte indkøbet af systemydelse”, ikke er til hinder for, at Forsyningstilsynet kan opsætte regler om markedsførelse af systemydelse.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Markedsmæssige vilkår

Dansk Energi foreslår, at det anføres i lovforslaget, at Energinet i sin prisfastsættelse af koncerninterne transaktioner skal overholde skattemæssig transfer pricing praksis og OECD's guidelines, samt at Forsyningstilsynet skal lægge allerede gældende transfer pricing principper til grund for tilsynet med koncerninterne handler frem for, at Forsyningstilsynet fastlægger et nyt regelsæt.

Dansk Energi er enig i, at koncerninterne ydelser skal købes på markedsvilkår, og at systembærende egenskaber skal markedsføres.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at kravet om aftalers markedsmæssighed er fastsat i regler i lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning. Disse regler gælder også for Energinet. Forsyningstilsynet fører tilsyn efter disse regler, og det er således op til Forsyningstilsynet at udmønte de gældende krav om markedsmæssighed, herunder krav til dokumentation.

Spørgsmålet om skattelovgivningens regler om Transfer Pricing for skattesubjekter er fastsat bl.a. i skattekontrolloven og TP-dokumentationsbekendtgørelsen. Skatkestyrelsen fører tilsyn efter disse regler, som henhører under skatteministerens område.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Forrentning

Dansk Fjernvarme finder det uklart, hvilket formål forrentningen tjener i forhold til forbrugerne og stiller spørgsmål til, hvorvidt forrentningen indføres for at forberede et fremtidigt salg af Energinet.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at som følge af stemmeaftalen af 8. maj 2018 om fremtidssikret regulering af Energinet skal indtægtsrammereguleringen indeholde et forrentningselement, der skal sikre, at Energinet kan finansiere den investerede kapital. Forrentningen skal afspejle Energinets kapitalomkostninger i form af fremmed- og egenkapital og fastsættes af Forsyningstilsynet. Formålet med forrentning er således ikke at klargøre Energinet til et salg.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

PGNiG bemærker, at indførslen af et forrentningselement for gastransmissionselskabet kan være i strid med EU-reguleringen på gasområdet, da forrentningen kan skabe risiko for krydssubsidiering, diskriminering og mindre transparens.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at det vil være op til Forsyningstilsynet at sikre, at forrentningselementet og udmøntning af den økonomiske regulering overholder EU-reguleringen.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Tarifpåvirkning

PGNiG bemærker, at reguleringen fundamentalt ændrer på forudsætningerne for Open Season auktionen afholdt i forbindelse med etableringen af Baltic Pipe i 2017. PGNiG er bekymret for, at reguleringen, herunder særligt forrentningselementet, medfører betydelige tarifstigninger og PGNiG er af den opfattelse, at deltagerne i Open season auktionen ikke blev informeret om risikoen herfor.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at der i informationsmateriale til Open Season 2017 blev informeret om, at der var en ny regulering på vej. Der blev refereret til den tidligere regerings forsyningsstrategi, og der er efterfølgende blevet indgået en stemmeaftale af 8. maj 2018 om Energinets regulering. Heraf fremgår det, at Energinet underlægges en indtægtsrammeregulering med et forrentningselement. Det er derfor Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet opfattelse, at PGNiG og andre budgivere i Open Season 2017 var informeret om den fremtidige regulering.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

PGNiG bemærker, at tarifstigninger som følge af reguleringen kan gøre det danske transitsystem uattraktivt for transitkunder, hvilket kan have en yderligere negativ effekt på samlede tariffer.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at reguleringen, herunder forrentningselement, ikke er endelig udformet, og lovforslaget skal ses som en rammeloavgivning, der endeligt udformes af Forsyningstilsynet. Formålet med reguleringen er dog helt overordnet at sikre effektiv drift af Energinet og herved også transparente og lave tariffer. Herudover forventes Forsyningstilsynet, i forbindelse med fastsættelse regler for afskrivninger og differencer, at tage hensyn til konkurrencepåvirkning af tredjepartsanvendelse af handelsforbindelser.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Transmissionsselskab (gas)

Forsyningstilsynet bemærker, at reguleringen af transmissionsselskaber forudsætter mulighed for fuldstændig regnskabsmæssig adskillelse mellem aktiviteter knyttet til henholdsvis transmissionsdrift og systemdrift.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at Forsyningstilsynet har hjemmel til at fastsætte regler for opbygning af reguleringsregnskaberne, herunder indhold. Opdelingen vil derfor kunne foretages i reguleringsregnskaberne, og der er derfor ikke behov for regnskabsmæssig adskillelse.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Datahub

Dansk Energi anfører, at brugerdevne ønsker bør afgrænses til tilpasninger som følge af funktionalitet, der er nødvendige for at opretholde Datahubbens kernefunktion. Nye funktioners nødvendighed i forhold til brugerdevne ønsker bør ifølge Dansk Energi dokumenteres af Datahub og vurderes af Forsyningstilsynet. Dansk Energi ønsker, at det bliver præciseret i lovforslaget. Dansk Energi finder det herudover uklart, hvorledes omkostninger til brugerdevne ønsker finansieres.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at det vil være op til Forsyningstilsynet at fastsætte modellen for indarbejdelse af brugerdevne ønsker i Datahubs regulering, hvis det vurderes for hensigtsmæssigt i forhold til Datahubs funktionalitet eller opgavevaretagelse. Det findes ikke hensigtsmæssigt at afgrænse de brugerdevne ønsker yderligere, da det begrænser mulighederne for fremtidig markedsudvikling og nye aktører. Det forventes, at omkostningerne til Datahubs aktiviteter i relation til brugerdevne ønsker opgøres separat fra de øvrige omkostninger i Datahub, og kan finansieres enten gennem tariffene eller ved gebyrer afhængig de brugerdevne ønskers karakter.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Øvrige forslag til tekstnære ændringer

Forsyningstilsynet er i deres høringsbrev kommet med en række tekstnære forslag til ændringer.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at de tekstnære forslag er imødekommet og lovforslaget er blevet præciseret og ændret, hvor ministeriet er enige i forslagene. Blandt de forslag til ændringer, der ikke imødekommes er:

Forsyningstilsynet foreslår, at der i de almindelige bemærkninger afsnit 2 nævnes hensynet til krydssubsidiering i forbindelse med en uddybningen af fastsættelse af indtægtsrammer.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at den anvendte formulering har til formål at understrege, at indtægtsrammerne tilpasses de respektive selskabers særlige karakteristika. Krydssubsidiering er en af mange fordele ved indtægtsrammeregulering, som kunne nævnes. Dette er dog undladt for ikke at specificere visse fordele frem for andre.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Forsyningstilsynet vurderer, at sætningen om, at udgangspunktet for reguleringsperioden er fire år, med fordel kan slettes.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at det er hensigtsmæssigt, at det fremgår af lovforslaget, hvad reguleringsperiodens længde som udgangspunkt er. Det fremgår tillige af lovforslaget, at Forsyningstilsynet kan ændre reguleringsperiodens længde, hvis det findes hensigtsmæssigt.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Ny planlægnings- og investeringsgodkendelsesproces

Generelle bemærkninger

Wind Denmark bemærker, at tidshorizonten i Energinets netudviklingsplaner, som skal udarbejdes hvert andet år, med fordel kunne være længere end de foreslåede 10 år, da 10 år kun svarer til etableringstiden for nye projekter. En tidshorizont på 15-20 år vil være hensigtsmæssigt i forhold til den grønne omstillings behov for netudbygning og en langsigtet planlægning.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at det fremgår af lovforslaget, at det forventes, at klima-, energi- og forsyningsministeren ved første udmøntning af bemyndigelsen fastsætter regler om, at den langsigtede udviklingsplan skal give et samlet overblik over den planlagte netudbygning på kort sigt og det langsigtede behov for udviklingen af el- og gastransmissionsnettet for en 20-årig periode.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Godkendelsesprocessen

Dansk Industri udtrykker bekymring for, at godkendelsesprocessen for projekter bliver for tung og rigid. Dansk Industri er bekymret for, at en årlig godkendelsesproces, der indeholder flere led (Ministeriet, Energistyrelsen, Forsyningstilsynet og Folketinget) vil kunne medføre unødige forsinkelser af projekter, der kan være af afgørende betydning for forsyningssikkerheden og den grønne omstilling. Dansk Industri anerkender, at der er indsat en bagatelgrænse for ministergodkendelse, samt at der er indsat mulighed for ansøgning for særligt hastende projekter uden for den årlige samlede ansøgning for projekter, men er bekymret for, om det er tilstrækkeligt til at sikre den nødvendige fleksibilitet.

Dansk Energi vurderer, at Energinet fortsat bør kunne investere i forhold til et forventet behov. Dansk Energi bemærker, at energisystemet er i rivende udvikling, og alle elementer af det fremtidige energisystem vil per definition ikke være kendt på et givet investeringstidspunkt. Derfor vurderer Dansk Energi, at det vigtigt, at Energinet fortsat agilt kan foretage de investeringer, der har karakter af 'no regret' i forhold til energisystemet, og som understøtter udbygningen af vedvarende energi.

Radius udtrykker ligeledes bekymring for, at det bliver vanskeligt for Energinet at få godkendt investeringer, der ikke allerede er omfattet af en langsigtet udviklingsplan, og at der derfor kan gå to år, før nye projekter kan behandles hos Energinet. Radius oplyser, at to år er for lang tid at vente både på forbrugs- og produktionssiden.

European Energy bemærker, at selv relativt store solcelleanlæg kan udvikles og realiseres inden for en tidshorizont på ganske få år, og at der med fordel kan skabes mere klarhed omkring proceduren for godkendelse af hastende projekter. European Energy foreslår, at der bliver skabt budgetmæssigt tilstrækkelige rammer for finansiering af disse hastende projekter, uden at der skal henvises til en 'særbevilning ud over indtægtsrammen'. Dette kunne ifølge European Energy ske ved at introducere en "fast-track" godkendelsesproces, der sikrer at projekter, hvor etablering er garanteret ved økonomisk garantistillelse og plangrundlag, kan blive godkendt inden for en kortere tidsramme på f.eks. 3-6 måneder.

Der vil ifølge European Energy være projekter, hvor det er nødvendigt at afvente en sammenhængende langsigtet planlægning, mens andre mindre og afgrænsede udbygningsprojekter, som f.eks. udvidelse af en transformer, ikke behøver at indgå i de langsigtede planer og prioriteringer, idet der er tale om "bundne opgaver", der skal eksekveres.

Det er Wind Denmark generelle vurdering, at gennemførelsen af den grønne omstilling kræver, at Energinet får mulighed for at investere i udbygninger af transmissionsnettet på baggrund af begrundede forventninger om udbygninger med vedvarende energi i specifikke netområder. Hvis den nuværende situation oprettholdes, hvor udbygninger af elnettet kun godkendes på baggrund af specifikke igangsatte projekter, risikeres det, at elnettet i stadigt stigende omfang vil være bag efter udbygningen med vedvarende energi. Dette kan ifølge Wind Denmark resultere i øgede problemer med nettilslutning af nye vindmølleprojekter. Reguleringen af Energinet bør derfor ifølge Wind Denmark tillade, at virksomheden etablerer netforstærkninger til områder, hvor der forventes en udbygning med vedvarende energi. Wind Denmark foreslår, at dette bør fremgå af lovforslaget i form af, at de godkendelseskriterier, som Energinets projektansøgninger er underlagt, bør tillade denne type investeringer.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at der med lovforslaget stilles krav om, at et projekt er 'belyst i den langsigtede udviklingsplan'. Det skal forstås sådan, at projektet skal være omtalt i planen, dog uden at det behøves at være udførligt beskrevet, dvs. at det vil være tilstrækkelig, at Energinet har beskrevet nogle forventelige udviklinger, hvori projektet kan rummes.

Det fremgår yderligere af bemærkningerne, at det forventes, at klima-, energi- og forsyningsministeren ved første udmøntning af bemyndigelsen fastsætter regler

om, at Energinet kan udarbejde et tillæg til den langsigtede udviklingsplan, hvis der under planperioden opstår et uforudset behov for påbegyndelse eller godkendelse af projekter, som ikke er belyst i den langsigtede udviklingsplan, eller som har afledte effekter for den overordnede udvikling af transmissionsnettet eller andre aktører. Dette skal sikre, at projekter, som ikke er belyst i den langsigtede udviklingsplan, kan beskrives i et tillæg frem for at skulle afvente en ny langsigtet udviklingsplan.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker, at det forventes, at klima-, energi- og forsyningsministeren ved første udmøntning fastsætter regler om, at Energinet, hvor særlige forhold taler for det, kan ansøge om projekter uden for den samlede årlige ansøgning, hvis der opstår uopsætteligt behov for klima-, energi- og forsyningsministerens godkendelse. Dette kan eksempelvis være tilfældet ved hastende tredjepartshenvendelser eller ved pålæg efter den gældende § 4, stk. 6. Formålet hermed er at undgå, at nødvendige projekter forsinkes, fordi behovet for eller løsningen på et identificeret behov først foreligger efter indsendelse af ansøgning.

Det forventes, at klima-, energi- og forsyningsministeren konkret kan beslutte, om en ansøgning uden for den samlede årlige ansøgning kan behandles, eller om Energinet skal afvente næste årlige ansøgningsrunde.

Det er på baggrund af ovenstående vurderingen, at der er den tilstrækkelige fleksibilitet i planlægnings- og godkendelsesprocessen til at imødekomme den forventede udvikling i energisystemet som konsekvens af den grønne omstilling.

Det bemærkes, at der ikke i forbindelse med lovforslaget tages stilling til, hvorvidt Energinet kan udbygge elnettet på baggrund af begrundede forventninger om udbygninger med vedvarende energi. Forslaget vil tages med i betragtning i den generelle udvikling af reguleringen.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Dansk Energi finder, at det er hensigtsmæssigt, at den nye regulering af Energinet medfører et incitament til et større omkostningsfokus. Dansk Energi bemærker dog, at der kan være risiko for, at det øgede fokus på omkostningseffektivitet kan gå ud over udbygning af transmissionsnettet. Dette vil i så fald medføre, at netelskaberne bliver nødt til at udbygge distributionsnettet i områder, hvor det ellers ville være mere omkostningseffektivt at udbygge med transmissionskapacitet.

Dansk Energi vurderer, at der allerede i dag kan forekomme tilfælde, hvor distributionsnettet er kraftigt belastet, da transmissionsnettet ikke i en tilstrækkelig grad er udbygget til at håndtere normaldrift, eller fordi udbygningstaksten for transmissionsnettet har været for langsom. Dette kan medføre større omkostninger end nødvendigt og en øget risiko for afbrud af slutkunder i områder, hvor der er en høj

grad af VE-produktion. Dansk Energi finder således, at ovenstående problematik bør indgå i vurderingen af Energinets udbygningsplan, således at det sikres, at der investeres tilstrækkeligt i transmissionskapacitet til, at udnyttelsen og udbygningen af den samlede elinfrastruktur optimeres. Eldistributionsselskaberne indgår naturligvis meget gerne i en endnu tættere dialog om Energinets planer fremadrettet.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at der i lovforslaget er lagt op til løbende interessentinddragelse i forbindelse med Energinets udarbejdelse af den langsigtede udviklingsplan. Formålet med interessentinddragelsen er bl.a., at behov fra andre interessenter inddrages i Energinets planlægningsarbejde, herunder med henblik på at sikre sammenhængen mellem transmissions- og distributionsnet, og med henblik på, at den samfundsøkonomisk mest optimale løsning vælges, og at øgede omkostninger ved en ukoordineret tilgang undgås. Dertil skal nævnes, at der vil være transparens omkring interessentinddragelsen. Energistyrelsen forventes således at deltage som observatør på møder med interessenter. Det forventes videre, at de modtagne høringsvar skal offentliggøres og indsendes til klima-, energi- og forsyningsministeren sammen med den langsigtede udviklingsplan, og at Energinet i den sammenhæng skal gøre rede for de hensyn, der er taget i forhold til de modtagne høringsvar.

Det vil blive præciseret i bemærkningerne, at Energinet i den langsigtede udviklingsplan i bilaget over de projekter, der planlægges gennemført, angiver en tidshorisont for gennemførelsen af projekterne.

Forsyningstilsynet anfører, at for at Forsyningstilsynet kan tage stilling til tillægget til indtægtsrammen for en reinvestering med væsentlig ny kapacitet og/eller ny funktionalitet, er der behov for, at klima-, energi- og forsyningsministeren eller Energistyrelsen vurderer og skriftligt begrundet over for Forsyningstilsynet i en afgørelse, hvilke elementer i ansøgningen, der ud fra et teknisk perspektiv er nye. Forsyningstilsynet bemærker videre, at det ikke er hensigtsmæssigt at opbygge kompetencer til det samme i to forskellige myndigheder. Der er behov for, at kompetence og ansvar er klart fordelt mellem myndighederne, så Forsyningstilsynet træffer afgørelse om tillæg til indtægtsrammen for investeringer, og Energistyrelsen godkender, om investeringen må foretages, samt hvilke elementer, der er nye i en eventuel reinvestering med væsentlig ny kapacitet og/eller funktionalitet. Forsyningstilsynet bemærker, at klima-, energi- og forsyningsministeren henholdsvis Energistyrelsen bør træffe automatisk afgørelse herom. Forsyningstilsynet foreslår, at processen evalueres inden for en passende tidshorisont.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at det ikke er hensigten at opbygge kompetencer til det samme i to forskellige myndigheder.

På baggrund af Forsyningstilsynets bemærkninger er lovforslagets bemærkninger ændret, således at det forudsættes, at når Forsyningstilsynet træffer afgørelse om tillæg til omkostningsrammen, lægger tilsynet en vurdering fra Energistyrelsen af, om projektet medfører væsentlige funktionelle eller kapacitetsmæssige ændringer, til grund.

Forsyningstilsynet bemærker, at i forhold til vurdering af business cases er det væsentligt, at der er hjemmel i loven til, at Forsyningstilsynet i vurderingen af tillæg til investeringer eksempelvis har mulighed for at vurdere faktuelle oplysninger, metoder og forudsætninger.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at det følger af de almindelige forvaltningsretlige principper, at Forsyningstilsynet kan vurdere faktuelle oplysninger, metoder og forudsætninger mv. i en business case. Derudover kan Forsyningstilsynet i medfør af gældende § 84 i elforsyningsloven og § 45 i naturgasforsyningsloven anmode om yderligere oplysninger hos Energinet, som er nødvendige for varetagelsen af tilsynets opgaver.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Transparens

Wind Denmark, Landbrug & Fødevarer, European Energy og Dansk Industri udtrykker støtte til forslaget om, at Energinet skal anvende en sammenhængende helhedsorienteret planlægning i forhold til udviklingen af transmissionsnettet ved hvert andet år at udarbejde netudviklingsplaner og til den øgede interessentinddragelse, som foreslås i lovforslaget. Interessentinddragelsesprocessen bør dog være målrettet mod at få gennemført den lange række af udbygninger af elnettet, som den grønne omstilling nødvendiggør i de kommende år.

Dansk Energi og Radius bemærker i forbindelse med forslaget om at styrke planlægnings- og investeringsprocessen for Energinets anlægsprojekter, at det er positivt, at der arbejdes for at øge transparens for projekternes gennemførelse fremadrettet. Dette gør det lettere for elnetselskaberne at planlægge deres investeringer, fleksibilitetsbehov mv. Det er derfor vigtigt, at Energinets rammer bliver tilpas agile, og at Energinets investeringsrammer også tager højde for og koordineres med elnetselskabernes investeringsplaner, da der ud fra et samfundsmæssigt perspektiv kan være situationer, hvor investeringerne i el-infrastruktur mere hensigtsmæssigt placeres på distributionsniveau og omvendt. Radius vurderer videre, at det vigtigste fortsat er, at der er kontinuerlig dialog mellem Energinet og Energinets kunder, herunder elnetselskaberne.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at det er hensigten med lovforslaget, at Energinet i deres langsigtede udviklingsplaner godtgør, at den udvikling af transmissionsnettet, der lægges op til, er den samfundsøkonomisk mest

hensigtsmæssige. Der er i denne sammenhæng blandt andet lagt op til, at der tages højde for og koordineres med elnetskabernes netplanlægning.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Dansk Fjernvarme bemærker, at de finder det positivt, at der igennem en langsigtet udviklingsplan sættes fokus på øget transparens, interessentinddragelse og undersøgelse af relevante alternativer, når Energinet skal planlægge den fremtidige netudbygning. Ifølge Dansk Fjernvarme lader det ikke til at fremgå eksplicit af lovforslaget eller bemærkningerne, men Dansk Fjernvarme formoder, at formuleringerne om en samfundsøkonomisk udbygning af nettet skal forstås helt bredt og indebærer et stærkt fokus på sektorkobling – særligt i forhold til fjernvarmesystemet, der kan spille en central rolle i indpasningen af vedvarende energiproduktion. Dansk Fjernvarme foreslår, at dette fremgår mere klart af lovforslaget.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at i forhold til interessentinddragelse forventes det, at klima-, energi- og forsyningsministeren ved første udmøntning af bemyndigelsen fastsætter regler om, at Energinet løbende vil skulle foretage interessentinddragelse under udarbejdelsen af den langsigtede udviklingsplan. Energinet vil skulle involvere interessenter bredt, herunder producenter, distributionsselskaber og andre brugere af infrastrukturen. Såfremt Dansk Fjernvarme byder ind med sektorkobling, vil det skulle fremgå i forbindelse med den langsigtede udviklingsplan, hvad den samfundsøkonomiske mest hensigtsmæssige løsning er.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Dansk Energi støtter lovforslagets hensigt om at styrke planlægnings- og investeringsprocessen for Energinets anlægsprojekter, herunder inddragelse af interessenter og at udvide godkendelsesprocessen til at omfatte projekter på tidlige planlægningsstadier. Dansk Energi vurderer, at dette vil give omverdenen mere indsigt i projekternes gennemførelse og et politisk ejerskab til projekterne. Dansk Energi pointerer, at det dog er vigtigt, at den styrkede planlægnings- og investeringsproces ikke bliver en stopklods for den grønne omstilling af elsystemet.

Radius fremhæver vigtigheden af, at centrale aktører inddrages kontinuerligt i Energinets investeringsplanlægning. Det er positivt, at lovforslaget sætter krav om inddragelse af offentligheden. Radius oplyser, at de allerede i dag oplever en vel fungerende koordinering og dialog med Energinet om udvikling af elnettet, og de ser gerne, at denne dialog og inddragelse fortsætter. Radius foreslår, at det forankres i lovgivningen, at nøgleinteressenter inddrages kontinuerligt og særligt tæt i perioden op til aflevering af langsigtede udviklingsplaner.

Radius bemærker, at det endnu ikke er fastlagt, hvad Energinets langsigtede udviklingsplaner mv. skal indeholde, eller hvem de skal rettes mod. Radius bemærker, at det er vigtigt, at Forsyningstilsynet kan bruge de langsigtede udviklingsplaner i deres arbejde med at godkende rammer for Energinet, men det er lige så vigtigt, at planerne er specifikt målrettede mod energisystemets øvrige aktører og kunder. Radius bemærker, at det ikke bør være et mål for Energinets netudviklingsplaner – og slet ikke elnetselskabernes – at de kommunikerer direkte til det politiske niveau.

European Energy bemærker, at den langsigtede udviklingsplan omfatter samspillet mellem netselskaber og transmissionsselskaber i udarbejdelsen af denne plan. Selvom det er beskrevet, hvordan der skal etableres interessentfora, der sikrer dialog omkring disse planer, er der ikke beskrevet, på hvilken præmis dette samspil skal finde sted, hvilket European Energy foreslår der bliver.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at det er hensigten med den langsigtede udviklingsplan, at interessenterne skal kunne se Energinets intentioner for udviklingen af transmissionsnettet, samt at Energinet har taget interessenters behov i betragtning. Det fremgår af lovbemærkningerne, at ved første udmøntning af bemyndigelsen forventes der i forhold til offentlig inddragelse fastsat regler om interessentinddragelse og offentlig høring.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

PGNiG bemærker, at et af den nye økonomiske reguleringens hovedprincipper er at øge interessenters involvering i Energinets aktivitetsområder. Derfor bør reguleringen efter PGNiG's mening være klar og specifik i forhold til, hvornår Energinet eller Forsyningstilsynet skal afholde markedskonsultationer. PGNiG peger på et tilfælde, hvor PGNiG ikke ser, dette er tilfældet, nemlig i processen med at udvikle den langsigtede udviklingsplan, hvor lovforslaget kun "foreslår" konsultationer med markedet. PGNiG bemærker, at en langsigtet udviklingsplan både har en strategisk betydning og potentiale til at hæve tarifniveauet markant. Derfor finder PGNiG, at reguleringen bør stille krav om konsultationsprocessen for den langsigtede investeringsplan (snarere end gøre det til en mulighed) for gas-TSO'en.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at lovforslaget stiller krav om involvering af interessenter under udarbejdelse af den langsigtede udviklingsplan. Det følger af lovforslaget, at klima-, energi- og forsyningsministeren bl.a. fastsætter nærmere regler om offentlig inddragelse i forbindelse med udarbejdelse af den langsigtede udviklingsplan. Der henvises herudover til svaret ovenfor.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at den igangværende og fremtidige grønne omstilling af hele energisektoren kræver betydelige investeringer. Derfor er det vigtigt, at den nye regulering sikrer – som der også lægges op til – en tæt koordinering af dette med de politiske ønsker og aftaler for at sikre, at der hverken sker over- eller underinvesteringer eller fejlinvesteringer. Landbrug & Fødevarer kan derfor tilslutte sig ideen om, at der fremadrettet skal være en bedre koordinerings- og godkendelsesproces med det politiske system. Landbrug & Fødevarer håber – som der også lægges op til – at der fremadrettet kan være en bedre proces med hensyn til øget inddragelse af interessenter og forbrugerrepræsentanter og gennemsigtighed om Energinets udvikling, udbygning af el- og gasnettet m.v. Det er efter Landbrug & Fødevarers opfattelse tillige vigtigt, at der sker en både tidlig og målrettet inddragelse af interessenter og forbrugerrepræsentanter, så konsekvenser og mulige alternativer for de berørte interessenter og forbrugere bliver detaljeret belyst og vurderet.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at det fremgår af lovbetænkningerne, at der ved første udmøntning af bemyndigelsen forventes fastsat regler om interessentinddragelse og offentlig høring, samt at der i den langsigtede udviklingsplan skal tages stilling til alternativer til netudvikling.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Bestyrelsessammensætningen i Energinet

Landbrug & Fødevarer nævner, at de kan tilslutte sig kravet om, at det skal følge Statens ejerskabspolitik og idéen om, at der fremadrettet skal stilles større krav til bestyrelsens forretningsmæssige kompetencer. Landbrug & Fødevarer giver udtryk for at savne en uddybning af sidstnævnte, som følge af at det kan forstås og udmøntes på mange måder. Det vil her være centralt for Landbrug & Fødevarer, at der inddrages virksomheds- eller organisationsfolk, der repræsenterer store erhvervsforbrugergrupper.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at bemærkningerne giver anledning til ændring af lovforslaget, således at det præciseres i bemærkningerne til lovforslaget, at der med den foreslåede bestemmelse skabes bedre rammer for klima-, energi- og forsyningsministeren til løbende at kunne sikre en bestyrelsessammensætning, der er passende i forhold til selskabets forretning og situation. Det enkelte bestyrelsesmedlem skal bidrage med kompetencer og erfaringer, der er relevante for selskabet, og bestyrelsen skal som kollektiv have den rette kompetenceprofil til at sikre hensynet til langsigtet værdiskabelse og eventuelt øvrige målsætninger selskabet måtte have.

Digital kommunikation

Forsyningstilsynet bemærker, at "Det foreslås at fremtidssikre lovgivningen således, at der også gives klima-, energi- og forsyningsministeren en bemyndigelse til at fastsætte regler om anvendelse af et bestemt digitalt system i lov om Energinet" og " Fastsættelse af regler om brug af bestemte digitale systemer kan bl.a. være krav om anvendelse af selvbetjeningsløsninger, særlige digitale formater, digital signatur eller lignende i eksempelvis ansøgningssager".

Forsyningstilsynet bemærker hertil, at da Forsyningstilsynet får hjemmel til at fastsætte regler om indberetning mv. af reguleringsregnskab, er det essentiel, at de regler, der fastsættes af klima-, energi- og forsyningsministeren om anvendelse af bestemte digitale systemer ikke hindrer Forsyningstilsynet i at anvende de af Forsyningstilsynet allerede anvendte systemer for indberetning af reguleringsregnskaber eller hensigtsmæssige digitale systemer for indberetning.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at Forsyningstilsynets opgaver i forhold til reguleringsregnskaberne vil efter lovforslaget blive reguleret i lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning, hvorfor evt. regler om anvendelse af bestemte digitale systemer vil skulle fastsættes efter disse love. Det er dog præciseret i lovforslagets specielle bemærkninger, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan bemyndige en under ministeriet oprettet institution eller anden myndighed til at udøve de beføjelser, som ministeren har fået tillagt efter denne bestemmelse, jf. § 21.

Gebyromkostninger som en del af prisen for prisregulerede naturgasprodukter

Dansk Energi finder det positivt, at gebyromkostninger for myndighedsbehandling kan indregnes som en del af prisen for forsyningspligtområdet. Imidlertid finder Dansk Energi ikke, at den foreslåede ændring favner alle potentielle omkostninger til myndighedsbehandling, da der alene henvises til omkostninger til myndighedsbehandling hos Forsyningstilsynet, som følge af § 44 i lov om naturgasforsyning. Dansk Energi foreslår derfor, at anvendelsesområdet udvides til også at gælde myndighedsbehandling hos Energistyrelsen og Ankenævnet for Energiområder. Dansk Energi bemærker, at de allerede udsendte udbudsbetingelser for forsyningspligt bør tage højde for de foreslåede ændringer.

Forsyningstilsynet anfører, at den foreslåede ændring vil medføre forøgede omkostninger for virksomhederne, da det har konsekvenser for gennemførelse af Forsyningstilsynets tilsyn med forsyningspligtpriser.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker hertil, at der med den foreslåede ændring åbnes op for, at omkostninger til myndighedsbehandling hos Forsyningstilsynet, som følge af lov om naturgasforsyning, kan indregnes i forsyningspligtprisen.

I medfør af naturgasforsyningslovens § 24, stk. 3, kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte regler om betaling til dækning af omkostningerne i forbindelse med afholdelse af udbud efter lovens § 27. Der er tale om omkostninger, der vedrører alle selskaberne, og alene i mindre omfang omkostninger, der vedrører det selskab, der tildeles bevillingen. Omkostninger, der vedrører alle selskaberne, er ikke udskilt som udgifter vedrørende udbud. Der er således tale om omkostninger af mindre betydelig størrelse.

Ankenævnet på Energiområdet er et privat klagenævn, der har sekretariat i Konkurrence- & Forbrugerstyrelsen. Ankenævnet er oprettet af energibranchen og godkendt i medfør af kapitel 2 i lov om forbrugerklager. I medfør af Naturgasforsyningslovens § 53 a, betales udgifterne, forbundet med etablering og drift af ankenævnet, af selskaber omfattet af el-, naturgas- og varmforsyningslovene. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om betaling og opkrævning. Ifølge reglerne betaler naturgasleverandørerne til sammen 150.000 kr. årligt, som fordeles på selskaberne i forhold til den mængde naturgas, som naturgasleverandørerne har leveret til forbrug. Der er ikke i bekendtgørelsen fastsat regler om specifikation af omkostningerne ved behandling af klager over forsyningspligtige naturgasleverandører. Det er Ankenævnet, der afgør, hvordan opkrævningen sker.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet finder det omstændeligt at justere forslaget med henblik på at inkludere disse mindre beløb vedrørende opgaver i relation til forsyningspligtproduktet for Energistyrelsens myndighedsbehandling og Ankenævnets eventuelt udspecificerede beløb for myndighedsbehandling, men Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vil justere forslaget, således at myndighedsomkostninger i medfør af naturgasforsyningslovens § 24, stk. 3 og § 53 a, så vidt myndighederne specificerer det i deres afregning, kan omfattes af bestemmelsen om indregning i forsyningspligtprisen.

Den gældende bestemmelse i lovens § 37 b, stk. 5, medfører, at Forsyningstilsynet påser, at et forsyningspligtselskab i bindingsperioden ikke fastsætter priser, der indebærer, at det ved udbuddet tilbudte tillæg overstiges.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet er enig med Forsyningstilsynet i, at tilsynets opgave med forslaget forøges, når der skal føres tilsyn med forsyningspligtselskabets indregning af omkostninger som følge af myndighedsbetaling, og at dette kan medføre forøgede omkostninger for virksomhedernes betaling for Forsyningstilsynets tilsyn med forsyningspligtpriser.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker, at bemærkningerne giver anledning til at lovforslaget præciseres, således at myndighedsomkostninger i medfør af naturgasforsyningslovens § 24, stk. 3 og § 53 a, så vidt myndighederne specificerer det i deres afregning, kan omfattes af bestemmelsen om indregning i forsyningspligtprisen.